

вглашенно и крѣтити то” (колонтитул “Чинь крещенію”) – арк. [36-55] II рах.; “Млїтвы женѣ по чотыредести днехъ” – [56-61] II рах.; “Послѣдованіе бываемое вбръченію” (колонтитул “Чинь вбръченію”) – арк. [62-64] II рах.; “Чинь вѣнчанію” (колонтитули “Чинь вѣнчанію”, “Чинь двобрачны”) – арк. [65-82] II рах.; “Чинь исповѣданію” – арк. [83-94] II рах.; “Послѣдованіе стго Єлеа, сирѣчь маслосщеніа” (колонтитули “Чинь маслосщенію” “Маслосщеніе”) – арк. [94 зв.-140] II рах.; “Послѣдованіе погрѣбанію мирѣскимъ члкомъ” (колонтитул “Чинь погрѣбанію”) – арк. [141-173] II рах.; “Чинь погрѣбанію младенческому” (колонтитул “Погрѣбаніе младенческое”) – арк. [173 зв.-176] II рах.; “Послѣдованіе бываемо на^д коливомъ ѡ оусопшихъ” (колонтитул “Канонъ на^д коливомъ”) – арк. [177-188] II рах.; “Чинь братотворенію” – арк. [188 зв.-195] II рах.; “Чинь егда ключитса въскорѣ вельми больному дати причастіе” – арк. [196-199] II рах.; [Місяцеслов] – арк. [199 зв.-211] II рах.; “Подобаеть вѣдати” (колонтитул “Молитвы”) – арк. [211 зв.-225] II рах.; “В не^длю стѣа па^ддеса^тница” (колонтитул “Молитвы па^ддесатные”) – арк. [226-247] II рах.; “Чинь ѡ трестомъ” – арк. [248] II рах.

Місце зберігання: Україна – Київ, (НБУВ, НІБУ), Львів (ІМ); Росія – С.-Петербург (РНБ – 2 прим.).

Каталоги стародруків: Быкова Т. А. Каталог изданий Острожской типографии и трех передвижных типографий. – Ленинград, 1972. – № 18. – С. 39-40; В помощь составителям сводного каталога старопечатных изданий кирилловского и глаголического шрифтов: Метод. указания: Славянская кирилловская печатная книжность XV – первой четверти XVII в. / Сост. Ю. А. Лабынцев. – Москва, 1982. – № 23. – С. 27; Запаско Я., Ісаєвич Я. Пам’ятки книжкового мистецтва. Каталог стародруків, виданих на Україні. – Львів, 1981. – Кн. I (1574-1700). – № 68. – С. 34; Каратаев И. П. Хронологическая роспись славянских книг, напечатанных кирилловскими буквами. 1491-1730. – С.-Петербург, 1861. – № 184, 185. – С. 30; Каталог славяно-русских книг церковной печати библиотеки А. И. Кастерина / Сост. В. Ундольский //

Чтения Общества истории и древностей российских при Московском университете. – 1848. – Т. 9. – № 71. – С. 101; Кириличні стародруки 15-17 ст. у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського: Каталог / Уклад. Н. П. Бондар, Р. Є. Кисельов, при уч. Т. М. Росовецької. – Київ, 2008. – № 449. – С. 108; Максименко Ф. П. Кириличні стародруки українських друкарень, що зберігаються у львівських збірках. – Львів, 1975. – № 197. – С. 37; Петров С. О., Бірюк Я. Д., Золотарь Т. П. Славянские книги кирилловской печати XV-XVIII вв.: Описание книг, хранящихся в Государственной публичной библиотеке АН УССР. – Киев, 1958. – № 48. – С. 31; Свенціцький І. – № 244(185). – С. 72; Ундольский В. М. Очерк славяно-русской библиографии. – Москва, 1871. – № 162. – Ствп. 25.

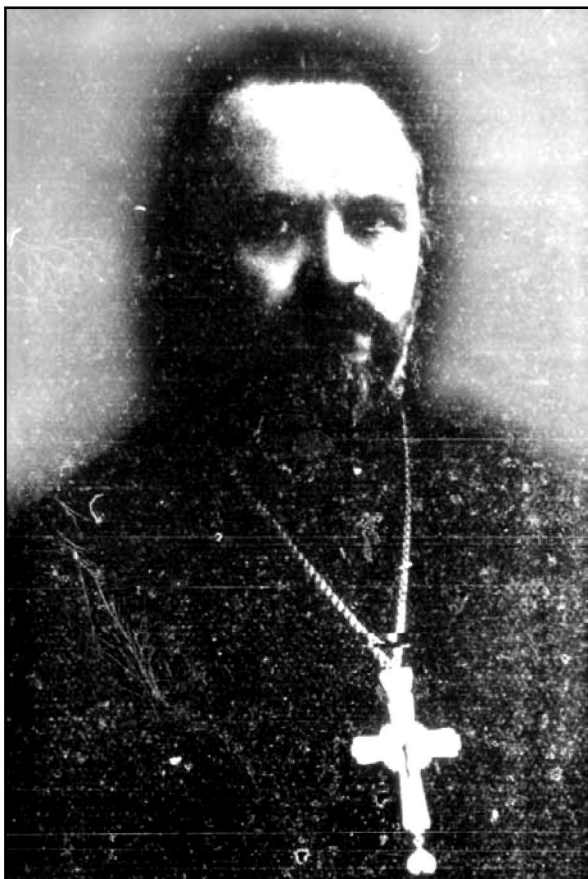
Література: Ісаєвич Я. Д. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. – Львів, 2002. – С. 136; Його ж. Пресники першопечатника. – Москва, 1981. – С. 17; Мицько І. З. Острозька слов’яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 128.

Наталія Бондар,
Микола Ковальський

Тучемський Михайло
(* 5 (17).09.1872, с. Понебель
Ровенського повіту Волинської
губернії – † 23.04.1945 р., м. Кременець
Тернопільської області)

Православний священик, церковно-громадський і освітній діяч на Волині кінця XIX – першої половини XX ст., публіцист, краєзнавець, дослідник і зберігач острозької давнини. Закінчив Волинську духовну семінарію в Кременці (1893). Учителював і працював священиком у Кременецькому повіті. З 1904 р. – наглядач (“наблюдатель”) церковно-парафіяльних шкіл Острозького повіту і священик *Богоявленського собору* в Острозі. Ініціатор створення *Братства імені князів Острозьких* (1909), реставрації замку князів *Острозьких* (1913-1914), відкриття в ньому історичного музею (11 (24) серпня

1916 р.); його перший завідувач та охоронець фондів. У численних публікаціях в церковній періодиці популяризував острогіану та спадщину ОА. Зробив спробу встановити місцезнаходження праху князя *В.-К. Острозького*.

Михайло Тучемський

Радянським ревкомом та польською адміністрацією був усунутий від керівництва Острозьким історичним музеєм. В останні

десятиріччя життя – настоятель кафедрального собору в Кременці, митрофорний протоієрей.

Завдяки ініціативам і діяльності Т. був збережений замок князів *Острозьких*, унікальні писемні, речові, образотворчі та архітектурні пам'ятки їх доби, закладено міцний фундамент розвитку краєзнавчих досліджень та музейної справи в місті.

Праці Тучемського: Первое торжество на Волини в честь преподобного Феодора, князя Острожского. – Почаев, 1907; Деятельность Братства имени князей Острожских под покровом преподобного князя Феодора за первый год своего существования. – Почаев, 1910; Документальные материалы к решению вопроса о месте погребения и нахождения ныне драгоценного праха князя Константина Константиновича Острожского // Волинские епархиальные ведомости. – 1910. – № 52. – С. 965-966; Преподобный Феодор, князь Острожский. – Почаев, 1911; Сторожевой замок князей Острожских в г. Остроге. – Почаев, 1912; Город Острог в современном князю К. К. Острожскому состоянию. – Почаев, 1913.

Література: Бірюліна О. Михайло Тучемський – волинський релігійний та культурно-просвітницький діяч // Матеріали VI-ої Острозької науково-краєзнавчої конференції “Острог на порозі 900-річчя”. 1995 рік. – Острог, 1996. – С. 16-18; Гаврилюк С. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – початок XX ст.). – Луцьк, 2008. – С. 31, 32, 197, 212, 230 та ін.; Манько М. Михайло Тучемський (1872-1945) // Острозькі просвітники XVI-XX ст. – Острог, 2000. – С. 187-192.

Микола Манько